

Trelleborgs kommun

Förslag till

Budget 2024 med flerårsplan 2025-2026

Kommunfullmäktige 2023-11-27

Innehållsförteckning

1. Trelleborg – väl rustad för framtiden och dess utmaningar	4
2. Förändring och förnyelse	5
3. Omvärld.....	6
4. En växande kommun.....	7
4.1 Kuststad 2025	7
4.2 Övriga exploateringsprojekt	8
5. Så styrs Trelleborg	10
5.1 Kommunens vision och politiska prioriteringar	10
5.2 Jämställdhetsintegrering i Trelleborgs kommun	11
6. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	12
7. Budgetarbete inför 2024.....	14
7.1 Arbetsmarknadsläget	14
7.2 Befolkning	15
7.3 Budgetprocessen.....	18
8. Budget 2024 med ekonomisk plan 2025-2026.....	19
8.1 Resultatplan	19
8.2 Kassaflödesanalys.....	21
8.3 Balansprognos	22
8.4 Finansiella nyckeltal	23
9. Investeringar och exploateringar	24
9.1 Investeringsbudget 2023-2028	24
9.2 Exploateringsbudget 2023-2032.....	25

Bilagor

1. Ramberäkning 2024
2. Specifikation av Finansiering 2023-2026
3. Investeringsbudget 2023-2024 med plan 2025-2028, skattefinansierad verksamhet
4. Investeringsbudget 2023-2024 med plan 2025-2028, taxefinansierad verksamhet
5. Exploateringsbudget 2023-2024 med plan 2025-2032

1. Trelleborg – väl rustad för framtiden och dess utmaningar

Sveriges sydligaste kommuns utvecklingsresa fortsätter framåt även under dessa tuffa ekonomiska tider. Målet är fortsatt att Trelleborg ska bli en av Skånes och Sveriges mest attraktiva kommuner att både bo och verka i. Vi kan konstatera att år 2023 varit fullt av utmaningar. Den fortsatt höga inflationen i Sverige och situationen i delar av Europa och världen är tydliga tecken på fortsatta ekonomiska och sociala utmaningar i framtiden.

Trots utmaningarna ser vi ljus på framtiden de kommande åren. Vi kommer inte att höja skatten, utan istället satsa på skola, vård och omsorg, vilket är av stor betydelse. Nämnderna kommer i budget 2024 att få totalt 257 miljoner kronor mer än 2023. Pensionskostnaderna som ökar med 146 miljoner kronor från 2022 till 2024, beräknas 2025 att minska med närmare 95 miljoner kronor. Tack vare god ekonomisk politik och tidigare års positiva resultat har vi en resultatutjämningsreserv (RUR) på totalt 410 miljoner kronor och därför är det motiverat att 2024 budgetera med ett underskott.

Samtidigt som år 2023 varit fylld av utmaningar så har året varit händelserikt. Trelleborg styrs av en stabil politisk majoritet som arbetar för en positiv utveckling av kommunen.

Trelleborg har stått värd för den nationella SKNT-konferensen under en vecka där Sveriges ledande kommunala näringslivstjänstemän varit på plats. Konferensen bidrog till att än mer sätta Trelleborg på kartan. Under året har ett mycket viktigt markanvisningsavtal slutits med företaget Polar Structure gällande utvecklingen av Business Center Trelleborg (BCT). Den första etappen av infrastrukturen till BCT och den kommande kriminalvårdsanstalten har nyligen påbörjats. Likaså kan den kommande kriminalvårdsanstalten ge ytterligare arbetstillfällen då Kriminalvården bedömt att cirka 570 nya jobb kan skapas totalt. Andra etableringar värda att nämna är amerikanska FIBA Technologies AB med 100 nya tjänster på sikt och Försäkringskassans nya IT-kontor med 50 nya tjänster på sikt.

Första spadtaget för ett nytt kommunhus och hotell har tagits. Byggnaden kommer att bli 16 våningar högt och förväntas stå klar 2026. Byggnadsprojekt i centrum och kvarteret Badhuset fortsätter, dock med viss försening, likaså vätgasprojekten. När det gäller Idrottsstaden kom det nya prejudicerade fall som gör att vi måste göra ett omtag när det gäller upphandlingsförfarandet och ändra upphandlingsform. Detta gäller även arbetet med ett nytt badhus och mobilitetshus i området då även dessa påverkas av de nya upphandlingsformerna.

Arbetet kring Sjöstaden går i rätt riktning. Under året kommer ett nytt bolag mellan kommunen, Skanska och OBOS att bildas. Trelleborgs hamn har även fått en ny kontors- och servicebyggnad vid namn Waterfront. Arbetet kring ringvägen blir försenat på grund av att Mark- och miljödomstolen upphävt detaljplanen. Arbetet med ringvägen fortsätter dock och en ny detaljplan ska arbetas fram. Vi har även fortsatt en god dialog med Trafikverket.

Jag vill rikta ett stort tack till kommunens alla medarbetare. Det är ni som möjliggör att utvecklingen av Trelleborg blir möjlig. Nu fortsätter vi tillsammans att utveckla Trelleborgs kommun. Det är dags att ro i hamn alla de fantastiska projekt som vi har framför oss, just för att Trelleborg ska bli en av Skånes och Sveriges mest attraktiva kommuner att både bo och verka i! Jag ser fram emot framtiden!

Ann Kajson Carlqvist

Kommunstyrelsen ordförande Trelleborg

2. Förändring och förnyelse

Med lite drygt ett år som kommundirektör kan jag med glädje bekräfta att Trelleborg är en kommun med stark framtidstro och många spännande och nya utvecklingsprojekt.

Trots det ansträngda ekonomiska läget som präglat 2023 och som tydligt framgår i föreliggande budget kan ändå konstateras att kommunens ekonomi i grunden är robust och har lyckats möta den kärva ekonomiska situationen utan att behöva genomföra besparingar i våra kärnverksamheter skola, vård och omsorg. Den obalans som framgår i föreliggande budget kommer i redovisningen att kunna regleras via den ekonomiska reserv (RUR) som kommunen under senare år byggt upp.

Med fortsatt höga räntenivåer, samtidigt som den samhällsekonomiska utvecklingen kan utvecklas mer negativt eller mer positivt än förväntat, är det extra värdefullt att kommunen från 2023 agerar aktivt på den finansiella kapitalmarknaden. Detta arbete kommer än mer utvecklas under 2024, vilket gynnar kommunen och ger förutsättningar att bedriva en aktiv skuld- och riskhantering i syfte att minimera kommunens räntekostnader.

År 2024 kommer flera av de organisationsöversyner som genomförts under 2023 att successivt verkställas. Bland annat har kommunens kultur- och fritidsförvaltning inklusive kommunkoncernens destinationsbolag AB Visit Trelleborg genomlysts av extern konsult.

Hur det slutliga beslutet kommer att se ut vet vi inte i skrivande stund men jag ser positivt på arbetet som ytterligare kommer stärka Trelleborg som en attraktiv kommun.

Även vårt stora stadsomvandlingsarbete med ”projektet kuststad 2025” och ny ringväg fortsätter. Etableringen av en ny ringväg fick under hösten 2023 även såväl nationell som internationell uppmärksamhet då densamma lyftes fram som ett synnerligen säkerhetspolitiskt viktigt arbete.

De arkeologiska utgrävningarna inför etableringen och byggandet av kriminalvårdsanstalten kommer fortsätta under året. Resultaten av detta arkeologiska arbete kommer vi kunna få ta del av som utställningar på Trelleborgs museum.

Till sist kan jag konstatera att 2024 kommer bli ännu ett händelserikt år med många intressanta och positiva aktiviteter som bidrar till att göra Trelleborg till en ännu bättre plats att leva, verka och bo på.

Gisela Öst

Kommundirektör

3. Omvärld

Kommunens budget för 2024 med flerårsplan 2025-2026 utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) samhällsekonomiska bedömning från augusti 2023 samt skatteunderlagsprognos från oktober 2023.

Global ekonomi präglas fortsatt av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är de störningar som rubbat utbud och efterfrågan, där pandemin, kriget i Ukraina och expansiv ekonomisk politik utmynnat i den exceptionella inflationsutveckling som utspelat sig sedan början av 2022. Utgången väntas ge två år av svagare global tillväxt (2023–2024). Den ekonomiska politiken har lagts om för att få kontroll över inflationen, men förvånansvärt nog står arbetsmarknaden ännu stark.

I likhet med omvärlden har även svensk arbetsmarknad visat sig motståndskraftig, men SKR:s bedömning är att lägre efterfrågan kommer leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan beräknas dock ta fart igen under 2024 om inflationen sjunker tillbaka till målnivåer och centralbankerna anpassar politiken med räntesänkningar.

Utvecklingen för svensk inflation tyder på ett bredare och mer varaktigt förlopp än i SKR:s tidigare prognoser. För kommuner och regioner spiller den starka arbetsmarknaden över i ett starkare skatteunderlag. Signaler i SKR:s bedömning från oktober 2023 visar dock på minskat antal arbetade timmar som påverkar skatteintäkterna negativt. Sektorns köpkraft faller i år och blir mycket svag 2024. Inflationen på 8,4 procent under 2022 beräknas kvarstå 2023 och vända neråt till målnivåer under 2024.

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökar dramatiskt. Mellan 2022 och 2024 fördubblas pensionskostnaderna och beräknas uppgå till cirka 130 miljarder kronor år 2024. Det är den höga inflationen som främst ligger bakom kostnadsökningarna. Enligt prognosen minskar dock pensionskostnaderna rejält 2025 och 2026, vilket är avhängigt den snabba nedgång i inflationstakten som förväntas i prognosen.

4. En växande kommun

Trelleborgs kommun växer och har vuxit kontinuerligt under en lång period. I juli 2023 hade kommunen 46 920 invånare. I rådande omvärldsläge och ekonomiska utsikter har bostadsbyggandet tappat fart med få nya påbörjade bostadsprojekt under 2023. Utsikterna för 2024 ser också dämpade ut kring nya påbörjade bostadsprojekt. Kommunens mål om att vara 50 000 invånare till 2028 är dock fortsatt möjligt. I de pågående och planerade utvecklingsprojekten finns potential för fler bostäder än vad som krävs för att klara befolkningsmålet.

Trelleborgs kommun växer och planerar för en fortsatt tillväxt med fler invånare och en ökning av företagsetableringar. Framtidsplanerna uppfylls genom cirka 40 pågående exploateringsprojekt, inklusive delprojekten i Kuststad 2025, med syfte att skapa mark lämplig för nya bostäder, infrastruktur, samhällsservice och verksamheter.

För att få personer att flytta till Trelleborgs kommun krävs mer än bara bostäder. Det krävs att kommunen i ett brett perspektiv är attraktiv. Det måste finnas förskolor, skolor, rekreativsmöjligheter, parker, idrottsanläggningar, kultur, med mera. Det måste också finnas möjligheter för nya verksamheter att etableras och utvecklas. Dessa aspekter finns med i kommunens utvecklingsprojekt.

Det är en attraktiv helhet som skapar tillväxten. Svårigheten är att man behöver skapa och vidmakthålla attraktiviteten innan man kan få inflyttning, vilket betyder att det krävs tidiga investeringar för att senare kunna se de positiva resultaten och en ökad attraktivitet.

4.1 Kuststad 2025

Kuststad går in i en genomförandefas i vissa delar och planeringsarbetet intensifieras i andra. För att driva projektet vidare finns behovet av att ha en långtidsbudget för att hantera de stora investeringarna. Kuststad 2025 omfattar fyra geografiska delprojekt. Dessa är Sjöstaden, omfattande hela det gamla hamnområdet inklusive Västra sjöstaden; Ringvägen, omfattande östra ringvägen, hamninfarten och västra ringvägen; Business Center Trelleborg (BCT) och Stadskärnan.

Delprojekt Sjöstaden

Under 2023 har ett planprogram antagits och positivt planbesked lämnats för två detaljplaner. En detaljplan i områdets nordvästra del och en i den centrala delen vid Ångkvarnen. Kommunfullmäktige har beslutat om bolagsbildning tillsammans med ankarpartners Skanska och Obos. Dialog med ankarpartners fortsätter med inriktning på genomförande av bolagsbildning, klimatpositiva stadsdelar områdets önskvärda stads kvalitéer, målgrupper för inflyttning etc. Framtagande av ett Hållbarhetsprogram är klart liksom Gestaltungsprinciper för hela Sjöstaden. Arbeta med de två detaljplanerna har påbörjats. Ett antal utredningar som krävs för arbetet med detaljplaner och ansökan om miljötillstånd pågår.

Området är mer än 60 hektar stort och kommer att byggas ut under en period på mellan 20 och 40 år.

För Västra Sjöstaden förväntas miljötillstånd fattas av Mark och miljödomstolen för klimatskydd och detaljplan för etapp 1 antas av Kommunfullmäktige i början av 2024. Byggande av teknisk infrastruktur och förberedelser för bostadsbyggande kommer pågå under 2024 för den första etappen.

Delprojekt Stadskärnan

Större delen av det geografiska området är bebyggt. Förslag utreds där delprojektet övergår till att bli ett centrumutvecklingsprojekt med fokus på näringsliv och besöksnäring. Formellt beslut i kommunfullmäktige är inte fattat.

Delprojekt Ringväg

Detaljplanen för Östra ringvägen är upphävd av Mark och miljödomstolen. Ny planprocess är påbörjad och samråd planeras till slutet av året 2023. Ny naturvärdeinventering är genomförd med speciella inventeringar för groddjur och fladdermöss.

Projekteringen av Östra ringvägen är färdigställd liksom för den östra hamninfarten. Detaljplanen för evakueringsväg, angreppsväg samt framtida hamninfart är antagen av kommunfullmäktige men överklagad. Ansökan om finansiering från EU för byggnation är inlämnad.

Ansökan om miljötillstånd är inlämnad till Mark- och miljödomstolen för Östra ringvägen och hamninfarten.

För Västra ringvägen har en detaljplan varit på samråd. Längs den planerade sträckan görs nu utökade utredningar och provtagningar. Detaljplanen planeras vara klar våren 2024. EU har beviljat finansiering med cirka 9 miljoner kronor.

År 2018 avsattes 85 miljoner kronor i investeringsbudgeten för inköp av 24 bostadsfastigheter varav 20 är inköpta. En är enligt detaljplanen inte längre aktuell för inköp. För de övriga inleds processen med tvångsinlösen enligt expropriationslagen när detaljplanen vunnit laga kraft.

Business Center Trelleborg (BCT)

Arbete med genomförandet av beslutad strukturplan för BCT fortsätter. Detaljplan för kriminalvårdsanläggning har vunnit laga kraft. Arkeologisk utgrävning pågår och markarbete planeras påbörjas 2025. Färdig anläggning 2030. Antal platser har utökats och antal arbetstillfällen beräknas nu till ca 600. Detaljplan för Ardennern 1 med flera samt Tomatodlingen beräknas antas av kommunfullmäktige början av 2024. Kommunfullmäktige har beslutat om markanvisningsavtal för Polar Structure, Fiba Technologies AB etablerar sig i området och läge för möjlig vätgasproduktion undersöks. Utbyggnad av teknisk infrastruktur, etapp 1 inklusive ny infart från väg 9 färdigställs 2024.

Fastigheten Terminalen 1 (Metso) förvärvades 2022 och därmed har kommunen nu full rådighet över all mark som krävs för en framtida östlig hamninfart och lastbilsuppställning.

Sekretariat Kuststad 2025

Driftkostnaderna på cirka 4,1 miljoner kronor år 2023 avser löner för anställd projektledare, projektsekreterare, visuell koordinator samt kommunikatör samt informationsinsatser och material.

4.2 Övriga exploateringsprojekt

Under 2023 startades fyra nya exploateringsprojekt i form av Maglarp 28:20 vätgastankstation, se bilaga 1, Smygehamn norra, se bilaga 2, Östervång 2:64 och 2:65 nytt fjärrvärmeverk, se bilaga 3 och Skegrie södra, se bilaga 4. Exploateringsverksamheten fortsätter växa i Trelleborg.

År 2023 har likt 2022 fortsatt varit ett utmanande år för byggbranschen och bostadsbyggandet har stannat av i såväl Trelleborg som i hela Sverige. Ökade priser på energi och råvaror, stigande räntor och försämrade möjligheter att sälja nyproduktion har fått till följd att få nya byggnationer startats upp och att flera flyttas framåt i tiden varpå flera markanvisningsavtal för kommunen har förlängts. Färre markförsäljningar har genomförts under året än som tidigare budgeterats vilket får till följd att intäkter skjuts framåt i tiden.

Inom projektet Övre pågår arbete med full aktivitet inom flera detaljplaner. Totalt ska pågående projekt inom Övre möjliggöra 650 bostäder i olika upplåtelseformer, utökning av stadsparken, en temalekplats, en förskola samt mobilitetshus. I den första utbyggnadsetappen av Innerstadskvarteren har det pågått bostadsbyggnation för Hyresbostäder, Granitor och Trelleborgshem. Hyresbostäder har färdigställt sina

hyresbostäder, Granitor planerar färdigställande våren 2024 och Trelleborgshem vintern 2024. Inom Signalen har bygggator färdigställts, rivningen av de sista byggnaderna inom området har genomförts och återmonteringen av parkkontoret slutförs vid årsskiftet 2023/2024. Under 2024 beräknas ytterligare ett byggprojekt starta inom Övre och fortsatt intresse kvarstår för de exploatörer som är markanvisade mark i den andra utbyggnadsetappen men som inte har planerad byggstart, varför markanvisningar har förlängts till 2024.

Utbyggnaden av norra Trelleborg fortsätter genom fem olika exploateringsprojekt (Södra Gränstorp, Västervång nordost, Östervång 1:77, 1:78 och Högalid). Tillsammans möjliggör projekten cirka 650 bostäder varav ett seniorboende, en park och två förskolor. Under 2023 har 3Hus, OBOS och We Construct färdigställs sina bostäder tillsammans med Högalids förskola som är invigd och i drift och Gränstorpsparken som är färdigställd och invigd. I projekten kvarstår färdigställande av gator, färdigställande av bostäder för HH Invest samt start av bostadsbyggnation för Skanska, Sundsprojekt, I Am home och Cormac varav några exploatörer har förhoppning att starta projekten under slutet av 2024.

För kvarteret Badhuset (gamla brandstationen) pågår detaljplanarbetet för att möjliggöra cirka 250 bostäder och ett hotell. Projektet och detaljplanarbetet har utökats som en följd av arbetet med Idrottsstaden. Markmiljöundersökningen har visat på höga halter av förorening från tidigare verksamhet och omfattande sanering av marken är kostnadsmässigt planerad att starta 2024.

Det är inte enbart bostäder i exploateringsprojekten utan även vid Trelleborgs västliga entré, söder om Hedvägen (Ståstorp), pågår ett projekt för att möjliggöra fler verksamhetsetableringar. Detaljplanearbete pågår och en ny detaljplan beräknas att antas under sommaren 2024. En omfattande sanering av marken bedöms efter förorening från verksamhet i området som planeras starta hösten 2024. Intäkter och utgifter har ökat i projektet pga. den omfattande saneringen och att ytterligare kvartersmark och allmän platsmark tillskapas i enlighet med pågående planarbete.

Exploateringsavtal tecknas för att säkerställa att detaljplaner som drivs i privat regi genomförs. Kommande arbete med exploateringsavtal redovisas i eget projekt vilket avser detaljplaner som framarbetas eller antas under 2024. Bland dessa planer finns b.l.a. Tivilohusen och Beddinge 24:1 samt kommande uppstartade privata detaljplaner.

5. Så styrs Trelleborg

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Val till kommunfullmäktige genomförs vart fjärde år, vid samma datum som riksdags- och regionval.

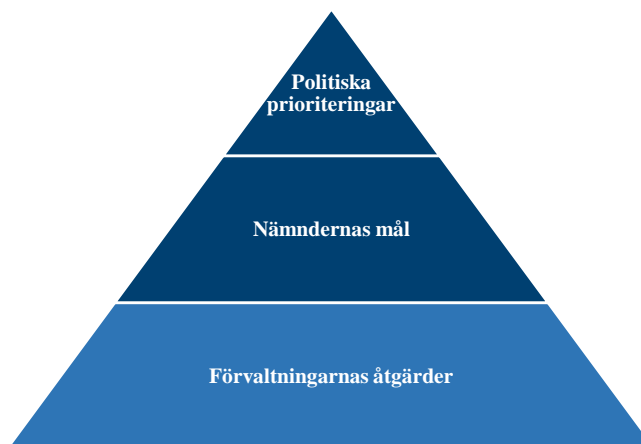
Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige och svarar för övergripande ledning och samordning genom långsiktig planering och genom att följa verksamheten inom samtliga verksamhetsområden. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens ekonomi och tar fram budgetförslag. Alla beslutsärenden i kommunfullmäktige förbereds i kommunstyrelsen.

5.1 Kommunens vision och politiska prioriteringar

I Trelleborgs kommun tillämpas resultatstyrning. Kommunens medborgare är i fokus och all verksamhet styrs utifrån de resultat man åstadkommer för invånarna i kommunen.

Trelleborg har en vision om hur det ska vara att bo och verka i kommunen i framtiden. Visionen är: Trelleborg ska vara en framgångskommun med hög livskvalitet och en långsiktigt hållbar tillväxt.

Kommunfullmäktige fastställer och beslutar om politiska prioriteringar inför varje mandatperiod. Prioriteringarna är en samlad bedömning av de viktigaste frågorna för medborgarna och kommunen under den kommande fyraårsperioden. Med utgångspunkt i de politiska prioriteringarna ska respektive nämnd ange effektmål och förvaltningen sedan verkställa målen.

Politiska prioriteringar 2023-2026

Fyra politiska prioriteringar är beslutade av kommunfullmäktige för mandatperioden. Samtliga nämnder har inför 2023 tagit fram effektmål som bidrar till att prioriteringarna uppnås. Effektmålen är fyraåriga med möjlighet till revidering i samband med beslut om årlig verksamhetsplan. Föreliggande budget 2024 anger de ekonomiska ramarna för varje nämnd. Nämnderna ansvarar för eventuell revidering av effektmålen inför 2024 utifrån den uppföljning som är gjord avseende förvaltningarnas genomförda åtgärder för att uppnå målen.

Varje prioritering består av olika perspektiv och sakfrågor som knyter samman respektive prioritering och skapar därmed ett tydligt planeringsunderlag.

- Attraktiv boendeort: avser exempelvis bostäder, kommunikationer, stadsmiljö.
- Utbildning och arbetsliv: avser exempelvis sysselsättning, företagande och skola.
- Trygghet och livskvalitet: avser exempelvis upplevd trygghet, brott, välmående och fritid.
- Förtroende och inflytande: avser medborgarens påverkan, tillit & kontakt med kommunen.

5.2 Jämställdhetsintegrering i Trelleborgs kommun

Jämställdhetspolitikens målsättning är att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma makt och inflytande att utforma samhället och sina egna liv. Inom offentlig verksamhet innebär jämställdhetsintegrering att ett jämställdhetsperspektiv finns med i det dagliga arbetet för såväl förtroendevalda, chefer som medarbetare. Jämställdhetsperspektiv ska synliggöras i styrdokument, verksamhetsplaner och individuella planer. Således ska jämställdhetsperspektivet finnas med och redovisas i budgetarbetet. Avdelningen för hållbar utveckling arbetar med strategiskt jämställdhetsarbete utifrån Strategi för jämställt Skåne och Agenda 2030.

6. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning. Gällande lagstiftning specificerar kraven ytterligare på god ekonomisk hushållning genom att ange ett minimikrav på ekonomisk balans i den kommunala ekonomin. Minimikraven på ekonomisk balans är att intäkterna måste överstiga kostnaderna. Blir resultatet negativt måste det regleras inom tre år.

Undantag från denna huvudregel är reglering via ResultatUtjämningsReserven (RUR). Medel från resultatutjämningsreserven får enligt lagstiftningen användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. För Trelleborgs kommun gäller att uttag från resultatutjämningsreserven endast kan ske för att täcka underskott dvs. att årets resultat efter balanskravsjustering är negativt. Vidare att den underliggande skatteunderlagsutvecklingen för riket och aktuellt budgetår understiger den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren.

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Ett positivt resultat behövs dels för att värdesäkra anläggningstillgångar och pensioner, dels för att finansiera en långsiktigt rimlig del av de investeringar som görs. Det är därför av vikt att kommunen har en budget i balans och att kommunfullmäktiges fastställda finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppfylls.

År 2024 är liksom 2023 ett år med kraftigt ökade kostnader för pensioner. Mellan 2022 och 2024 har kostnaderna ökat med ca 146 miljoner kronor. Enligt SKR och KPA kommer emellertid kostnaderna minska markant 2025. Bedömningen är en kostnadsminskning om närmare 95 miljoner kronor. Baserat på detta är det därför rimligt och motiverat att redan i budget utgå ifrån att RUR:en kommer behöva användas för att undvika åtgärder inom kärnverksamheterna.

Med anledning av rådande situation föreslås kommunfullmäktige 2023-10-16 att besluta om justering av regelverket för disponering av RUR enligt följande:

”att utöver att utjämna intäkter över en konjunkturcykel som följer av skatteunderlagsförändringar kan medel i resultatutjämningsreserven även disponeras för att utjämna kostnader över en konjunkturcykel som följer av extraordinära prisökningar eller kostnader till följd av andra oförutsedda och ej påverkbara händelser”

Trelleborgs kommun är i en expansiv fas och står inför omfattande finansiella utmaningar med stora investeringsbehov i kommunal service. De investeringar som krävs medför behov av en all mer långsiktig ekonomisk planering och därmed också långsiktiga finansiella mål.

I föreliggande budget anges följande finansiella mål för kommunen respektive hela kommunkoncernen:

- För kommunens totala driftverksamhet ska resultatet, exklusive exploateringsverksamheten, minst uppgå till 225 mnkr per treårscykel. Specifikt för 2024 budgeteras dock med ett underskott, varför detta finansiella resultatmål ej kan utvärderas. Detta innebär att 2024 års resultat ej kommer att ingå i det finansiella resultatmålet.
- För *kommunens* taxefinansierade verksamheter ska kostnaderna vara avgiftsfinansierade.
- För *kommunens* investeringsutgifter inom skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsverksamheten, ska självfinansieringsgraden (totala investeringar i förhållande till avskrivningar och verksamhetens resultat) uppgå till minst 60 procent.

- För *kommunens* totala verksamhet ska soliditeten minst uppgå till 50 procent, exklusive pensionsskulden (ansvarsförbindelsen). Detta mål utgår med anledning av införandet av internbank. Soliditeten mäts fr.o.m. 2024 endast för kommunkoncernen.
- För *kommunkoncernens* totala verksamhet ska soliditeten uppgå till minst 35 procent, exklusive pensionsskulden (ansvarsförbindelsen).
- För *kommunkoncernens* totala investerings- och exploateringsverksamhet ska självfinansieringsgraden (totala investeringar i förhållande till avskrivningar och verksamhetens resultat) uppgå till minst 30 procent.
- För *kommunkoncernen* ska investeringar så långt som möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas till större investeringar och exploatering. Lånefinansiering till drift är inte tillåtet.

7. Budgetarbete inför 2024

7.1 Arbetsmarknadsläget

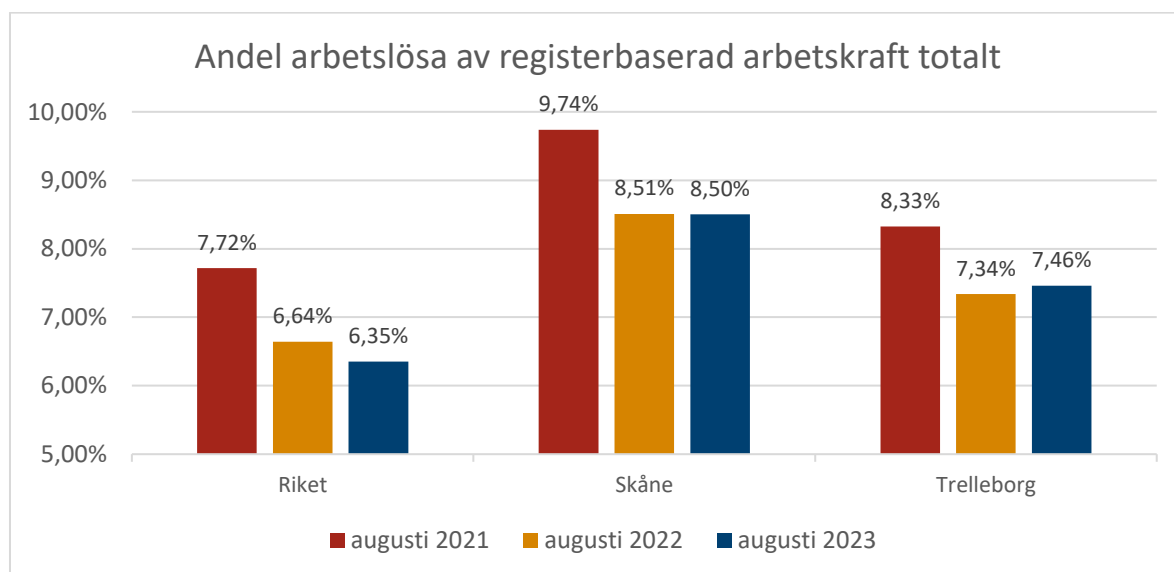
Det är fortfarande en osäker prognos gällande arbetslösheten. Det finns tecken på fler varsel och förväntad ökad arbetslöshet, vilket Trelleborg dock ännu inte sett tydliga effekter av och arbetslösheten är fortsatt relativt låg.

Under våren har arbetsmarknaden varit stark på riksnivå trots det ekonomiska läget och arbetslösheten har nått en nivå som är den lägsta sedan 2009. Arbetsförmedlingen bedömer dock att effekterna av den svagare BNP-utvecklingen kommer att få en negativ påverkan på arbetsmarknaden och arbetslösheten kommer därmed successivt öka under slutet av 2023 och inledningen av 2024.

Det finns också stora regionala skillnader i Sverige gällande utvecklingen på arbetsmarknaden. I södra Sverige börjar tecken på en försvagad arbetsmarknad att tydligt synas och under prognosperioden väntas antalet inskrivna arbetslösa öka mest i Smålandslänen och i Skåne.

Vidare bedömer Arbetsförmedlingen att antalet långtidsarbetslösa kommer att öka. Ökningen bedöms främst ske bland personer med svag konkurrensförmåga, exempelvis personer med kort utbildning. Utmaningarna är särskilt stora för arbetslösa som varit utan arbete i två år eller mer.

Arbetslösheten i Trelleborg

Arbetslösheten i Trelleborg har ökat marginellt från augusti 2022 till augusti 2023 (från 7,34% till 7,46%), men har stabiliserats på en nivå som trots allt är lägre än före pandemin. Det är, precis som tidigare år, ungefär en procentenhet högre än i riket, men en procentenhet lägre än genomsnittet i Skåne.

I samtliga Skånes 33 kommuner har arbetslösheten förändrats med mindre än en halv procentenhet, där Vellinge och Lomma ligger lägst med cirka 3,4 % arbetslösa och Malmö högst med 12,3%.

Glappet mellan arbetsgivares behov av kompetens och den kompetens som de arbetssökande har är även fortsättningsvis stor. Kompetensförsörjning är en stor utmaning för både offentlig sektor och privata näringslivet. Därför är arbetsmarknadsförvaltningens fokus att anordna utbildningar som bidrar till kompetensflöden och livslångt lärande extra viktigt, liksom att ge samordnad service till företagen.

Utifrån världsläget och de utmaningar som Sverige står inför med hög inflation och höga matpriser kommer Trelleborg noggrant att följa denna utveckling då den kan påverka såväl kostnader för ekonomiskt bistånd som behovet av arbetsmarknadsinsatser.

Trelleborgs kommuns samverkan med Arbetsförmedlingen och andra kommuner inom ”Överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i sydvästra Skåne och Arbetsförmedlingen för att påskynda individers etablering i arbetslivet och förbättra kompetensförsörjningen”. Denna överenskommelse är viktig för att i samverkan med berörda parter kunna möta dessa utmaningar.

7.2 Befolkning

Befolkningsutfall 2022 jämfört med befolkningsprognosen

Vid årsskiftet 2022/2023 uppgick Trelleborgs kommuns befolkning till 46 649 invånare. Ökningen under 2022 uppgick till 418 invånare. Befolkningsökningen drivs av inflyttning från andra kommuner i Skåne och invandring från andra länder. Utan inflyttning hade kommunens befolkning i stort sett varit oförändrad. Under stora delar av året var utfallet lägre än den satta befolkningsprognosen.

Utfallet under 2022 blev 298 invånare färre än prognostiserat. Antalet nyfödda och inflyttade barn var lägre än den satta prognosen. Prognosen bygger till stora delar på bostadsbyggandet där ändrade tidsplaner vid större byggnationen leder till betydande förändringar i befolkningsutvecklingen.

Tabellen nedanför presenterar utfallet inom de olika åldersgrupperna gentemot prognosen för 2022.

Förändring bland åldersgrupperna under 2022	
1 – 5 år	68 färre
6 – 15 år	54 fler
16 – 18 år	7 fler
19 – 24 år	32 färre
25 – 49 år	64 färre
50 – 64 år	29 färre
65 – 79 år	6 färre
80 år och äldre	5 fler

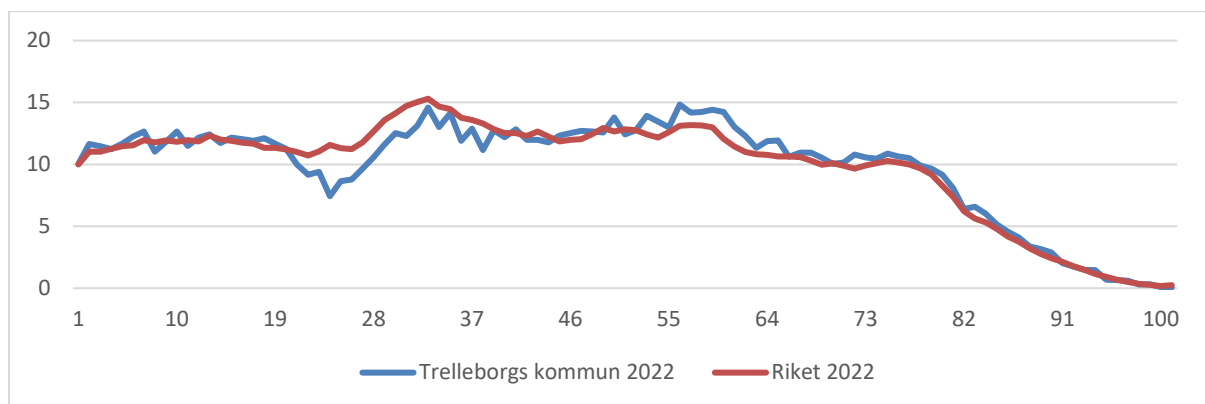
Med anledning av den något svagare befolkningsutvecklingen under 2022 samt de reviderade tidplanerna för arbetet med Kuststad, beställdes under sommaren en uppdaterad befolkningsprognos, baserat på invånarantalet per 2023-06-30. Den reviderade helårsprognosen för 2023 blev då 522 invånare lägre.

I tabellen nedan anges utfall för åren t.o.m. 2022 och första halvåret 2023 samt prognosen för andra halvåret 2023 och år 2037.

Befolkningsstruktur 2022	2022						Prognos	
	1980	1990	2000	2010	2022	2023-06	2023	2037
Födda	342	489	350	499	451	229	227	583
Avlidna	400	445	397	431	449	242	216	543
Födelseöverskott	-58	44	-47	68	2	10	11	40
Inflyttade	1 189	1 739	1 622	1 884	2 511	1 249	1 371	3 233
Utflyttade	1 157	1 120	1 375	1 625	2 255	1 012	1 241	2 772
Flyttnetto	32	619	247	259	256	237	130	461
Folkökning	-26	663	200	328	418	247	140	500
Folkmängd	34 445	35 997	38 429	42 219	46 649	46 896	47 036	57 397

Trelleborgs kommun har en befolkningsstruktur som skiljer sig från rikets. Som framgår av diagrammet har Trelleborg färre unga vuxna och fler äldre än genomsnitt i riket. En orsak är att många yngre flyttar från kommunen efter gymnasiet för att studera eller jobba på annan ort.

Befolkningsstrukturen anger antal personer i varje ålder per 1 000 invånare 2022.

Befolkningsprognos 2023-2037

Prognosen grundas på planerad byggnation och historiska data gällande befolkningsförändring både på kommunnivå och för riket. Nytt för 2023 är att en ny prognos således tagits fram utifrån utfallet för första halvåret 2023. De kommande åren beräknas antalet färdigställda bostäder fortgå som planerat medan uppstart av nya projekt beräknas minska. Kuststad är det projekt som kommer ha störst inverkan på befolkningstillväxten. I genomsnitt beräknas befolkningsökningen landa på 1,3 procent per år. De kommande åren beräknas ökningen vara något lägre för att sedan ta fart när nyetableringen av kuststaden går in i exploateringsfasen.

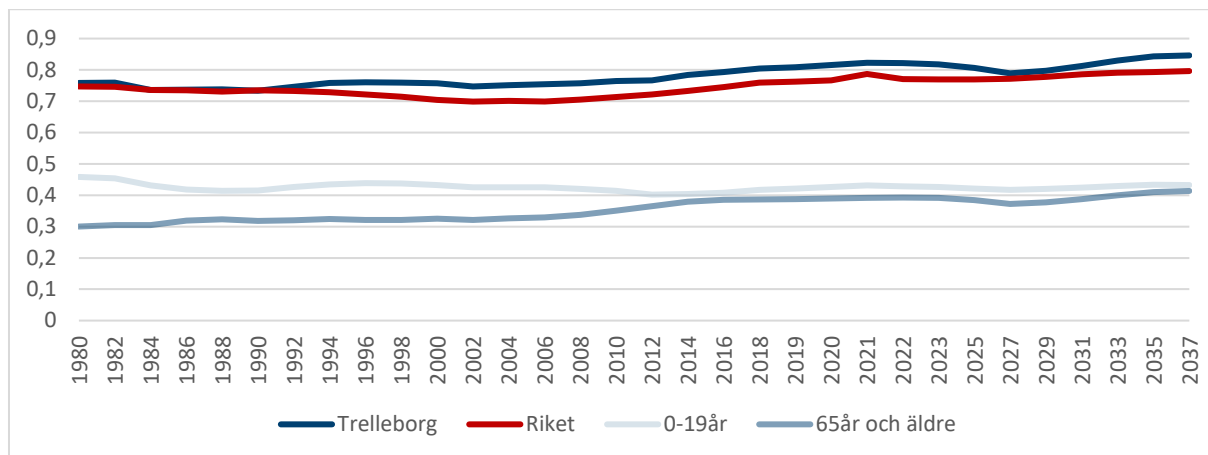
Befolkningsprognosen pekar på att samtliga åldersgrupper inom skola och äldreomsorg kommer fortsätta att öka under 2023–2037, vilket har stor betydelse för budgetplaneringen.

Befolkningsprognos 2023-2037						
	2023-06	2023-12	2024	2025	2026	2037
0 år	229	460	472	487	522	600
1-5 år	2 642	2 675	2 688	2 722	2 837	3 289
6-15 år	5 639	5 657	5 715	5 782	5 924	6 807
16-18 år	1 687	1 687	1 709	1 718	1 781	2 002
19-64 år	26 288	28 024	28 480	28 948	30 146	33 578
65-79 år	7 348	7 289	7 316	7 328	7 421	9 021
80-89 år	2 530	2 447	2 575	2 691	2 812	30 227
90 år och äldre	533	485	499	502	521	875
Totalt	46 896	47 036	47 746	48 459	50 183	57 397

Försörjningsbörda i Trelleborgs kommun, utfall 1980–2022 och plan 2023–2037

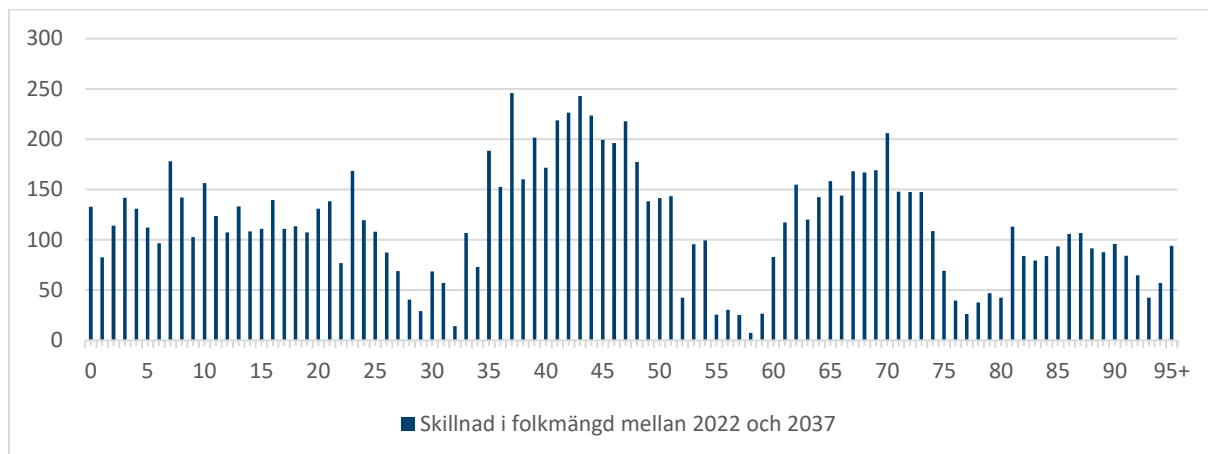
Kommunens försörjningsbörda är något högre än genomsnitt i riket och förväntas öka fram till 2037 utifrån befolkningsprognosen. En högre försörjningsbörda innebär att personer som arbetar behöver försörja en större del av samhället. Ökningen i kommunen beror till stora delar på att den äldrebefolkningen lever längre.

Försörjningsbördan är kvoten mellan antalet invånare i icke yrkesverksam ålder (0–19 år och 65 år och äldre) och antalet i yrkesverksam ålder (20–64 år).

Ökningen bland kommuninvånarna förväntas ske generellt i alla åldersgrupper med vissa undantag. Barnafödandet väntas öka något de kommande åren. Invånare 28–30 år förväntas öka, dock i en mindre utsträckning, vilket kan bero på att individer studerar på annan ort eller provar på olika arbeten och flyttar till annan ort. Åldersgruppen 71–74 förväntas vara oförändrad 2037, vilket beror på små årskullar i slutet av 1960-talet.

Förändring i antal personer efter ålder mellan 2022 och 2037.

7.3 Budgetprocessen

Arbetet med budget 2024 påbörjades den 2 maj 2023 då nämndernas preliminära ramar skickades ut tillsammans med en tidplan för budgetprocessen. Förvaltningarna inkom därefter med en tjänstemannabudget som respektive nämnd informerades om i juni månad. Den 4 juli skickades nämndernas preliminära tekniska ramar ut till de politiska partierna inklusive tidplanen för när budgetförutsättningarna successivt skulle kompletteras med nya fakta under augusti och september.

I augusti 2023 kom SKR:s skatteunderlagsprognos med ett uppdaterat PKV (prisindex kommunal verksamhet) för 2024 på 4,1%, vilket nämndernas ramar därmed uppdaterades med. Den nya befolkningsprognosen baserat på första halvårets utfall medförde att de demografiska behoven inom socialnämnden och bildningsnämnden uppdaterades.

Precis som 2023 har det nya avgiftsbestämda pensionsavtalet med höjda premienivåer tillsammans med fortsatt ökning av prisbasbeloppet till följd av stigande inflation medfört att Trelleborgs kommuns beräknade pensionskostnader för 2023 fortsätter öka. Totalt har pensionskostnaderna ökat med 146 mnkr från 2022 till 2024, men beräknas enligt SKR:s prognos sjunka med närmare 95 mnkr år 2025.

Den 20 september överlämnade regeringen sin budgetproposition till riksdagen, i vilken Sveriges kommuner erhåller ökade generella statsbidrag motsvarande 7 miljarder kronor. För Trelleborgs kommuns del innebär detta en ökning om drygt 30 miljoner kronor från och med år 2024.

Den 5 oktober presenterade SKR en ny skatteunderlagsprognos. I denna hade skatteunderlaget minskat avsevärt, för Trelleborgs del med 15,6 mnkr. Orsaken till den markanta förändringen är SKR:s nya bedömning att antal arbetade timmar kommer bli lägre än tidigare prognos.

Slutligen har det tekniska budgetunderlaget kompletterats med politiska prioriteringar och justeringar. Processen fortlöper genom att kommunstyrelsen behandlar detta budgetförslag i oktober och kommunfullmäktige fastställer budgeten i november och inför det mötet har respektive parti möjlighet att skicka in egna budgetförslag.

Därefter beslutar respektive nämnd om sin verksamhetsplan, senast i januari 2024. Dessa planer innehåller nämndernas internbudgetar, dvs. fördelningen av den ram som kommunfullmäktige beslutat om. Därtill ska beslutet även innefatta ett antal effektmål som beskriver nämndens åtaganden gentemot kommunfullmäktige. Målen ska knyta an till kommunfullmäktiges politiska prioriteringar i syfte att tydliggöra på vilket sätt respektive nämnd bidrar till dessa.

8. Budget 2024 med ekonomisk plan 2025-2026

8.1 Resultatplan

Nedan redovisas resultatplanen för åren fram till och med 2025.

Belopp i löpande pris (tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelse	-173 299	-187 100	-187 100	-187 100
Kommunstyrelse – exploateringsverksamhet	7 565	102 535	245 500	72 449
Överförmyndare	-7 900	-8 300	-8 300	-8 300
Valnämnd	0	-2 000	0	-2 000
Revision	-2 400	-2 800	-2 800	-2 800
Socialnämnd	-1 025 013	-1 115 200	-1 115 200	-1 115 200
Bildningsnämnd	-1 299 631	-1 383 700	-1 383 700	-1 383 700
Kultur- och fritidsnämnd	-169 870	-178 100	-178 100	-178 100
Arbetsmarknadsnämnd	-100 413	-103 700	-103 700	-103 700
Samhällsbyggnadsnämnd	-77 246	-80 500	-80 500	-80 500
Teknisk servicenämnd (skattefinansierad)	-79 770	-131 400	-129 400	-129 400
Teknisk servicenämnd - vatten & avlopp (taxefinans.)	0	0	0	0
Teknisk servicenämnd - avfall & återvinning (taxefinans.)	0	0	0	0
Uppräkning PKV samt årlig effektivisering	0	0	-18 500	-57 400
Satsningsutrymme, inkl. demografisk kompensation	0	0	-30 100	-65 200
Finansiering	-71 808	-53 250	-51 600	-51 600
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-2 999 785	3 143 515	-3 043 500	-3 292 551
Skatteintäkter	2 243 200	2 338 200	2 454 100	2 560 000
Generella statsbidrag och utjämning	767 900	844 350	872 900	918 000
VERKSAMHETENS RESULTAT	11 315	39 035	283 500	185 449
Finansiella intäkter	126 400	103 000	103 000	103 000
Finansiella kostnader	-130 150	-165 500	-141 000	-141 000
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	178 317	-23 465	245 500	147 449
Extraordinära poster	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	7 565	-23 465	245 500	147 449
ÅRETS RESULTAT, exkl exploateringsverks	0	-126 000	0	75 000

Budget 2023 är inkl. beslut tom KF 2023-06-19

Budget 2024

Utgångspunkten i budgeten har tidigare varit att kommunens resultat minst ska uppgå till 225 miljoner kronor per treårscykel, men för år 2023 var målet ett nollresultat, vilket också prognosen i delårsrapporten från augusti 2023 pekar på. Målet exkluderar budgeterat utfall för exploateringsverksamheten, då överskott inom denna verksamhet inte bör användas till löpande kostnader, utan istället till att finansiera de investeringar som görs inom exploateringsområdet.

I arbetet med budget 2024 har hänsyn även tagits till den positiva utvecklingen som beräknas 2025. Trelleborgs kommun kan därmed motivera och hantera en negativ budget för 2024, medvetna om att motsvarande resultatförbättring beräknas 2025 enligt de senaste prognoserna.

Basen för budget 2024 är nämndernas ramar för 2023, inklusive beslut i kommunfullmäktige till och med juni 2023. Därefter har uppräkningsindex skett med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV, augusti) som för år 2024 uppgår till 4,1 procent. Nämnderna har därtill ett generellt effektiviseringskrav på 1,0 procent. Utöver detta har nämnderna kompenserats för de kostnadsökningar som uppkommit till följd av tidigare fattade beslut samt demografiska effekter inom socialnämnd och bildningsnämnd.

I finansieringen inom verksamhetens nettokostnader ingår kommungemensamma poster som pensionskostnader och den intäkt i form av internt PO-pålägg som nämnderna betalar vid löneutbetalningar. Även kommunens budgetreserver ingår. För 2024 uppgår reserverna till totalt 20 miljoner kronor, varav kommunfullmäktiges budgetmarginal till 5 miljoner kronor och kommunstyrelsens anslag för oförutsedda händelser till 15 miljoner kronor.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är beräknade utifrån SKR:s prognos från den 5 oktober. I budgeten ingår en oförändrad skattesats på 20,40 kr per skattekrona år 2024. Finansnettot inkluderar internbanken samt nämndernas interna räntekostnader på anläggningstillgångar.

Kommunens budgeterade resultat för 2024 uppgår till -126 miljoner kronor exklusive exploateringsverksamheten enligt samma princip som de senaste åren.

I föreliggande budgetförslag skall särskilt beaktas:

- En effektivisering skall genomföras inom tekniska servicenämnden, med effekt om 5 mnkr under 2024 och ytterligare 2 mnkr 2025, totalt 7 mnkr.
- Samhällsbyggnadsnämnden skall förenkla och effektivisera nuvarande bygglovsprocess och särskilt beakta möjligheterna att utöka och utveckla digitala lösningar (AI).
- Trelleborgs kommun skall ansöka om minst fyra EU-bidrag.
- Inom kommunstyrelsens (kommunledningsförvaltningens) budgetram skall 500 tkr öronmärkas för att utveckla arbetet med näringslivsutskottet.

Ekonomisk plan 2025 och 2026

Nämndernas ramar för 2025-2026 utgörs för respektive år av budget 2024. En central post finns upptagen för att möjliggöra kompensation för löne- och prisökningar motsvarande 1,1 procent 2025 och 2,3 procent 2026 enligt SKR:s preliminära bedömning av PKV från oktober 2023.

Under begreppet ”Finansiering” ingår bland annat, budgetreserver på 20 miljoner kronor för respektive år. Skatteintäkter och statsbidrag är beräknade utifrån SKR:s oktoberprognos samt de finansiella posterna utifrån aktuella bedömningar.

Noteras bör att plan 2025-2026 inkluderar de ökade intäkter, framför allt skatter och generella statsbidrag, som följer av den förväntade befolkningsökningen. I beräkningen ingår dock inte någon kompensation på kostnadssidan som kan bli effekten av ökad befolkning.

8.2 Kassaflödesanalys

Resultatplan och investerings-/exploateringsbudget (se bilaga 3-5) sammanfattas i en kassaflödesanalys. Denna visar hur nettoinvesteringarna ska finansieras under åren samt hur drift- och investeringsverksamhet påverkar kommunens betalningsberedskap i form av likvida medel. Utgångspunkten nedan är att likvida medel antas bli oförändrade under perioden.

Belopp i löpande pris (mnkr)	Budget ¹ 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	8	-23	246	147
- varav inom exploateringsverksamheten	8	103	246	72
Justering för av- och nedskrivningar	154	162	165	168
Justering för gjorda avsättningar	62	91	19	3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	224	230	430	318
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-436	-275	-435	-332
Investeringar i exploateringsverksamheten	-123	-230	-248	-182
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-559	-505	-683	-514
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån/lånebehov	335	275	254	196
Övriga förändringar av långfristiga poster	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	335	270	254	196
ÅRETS KASSAFLÖDE	0	0	0	0

Budget 2024 är inkl. beslut t.o.m. KF 2023-06-19.

8.3 Balansprognos

Balansräkningen/prognosen redovisar kommunens ekonomiska ställning vid respektive årsslut (balansdagen). I sammandrag redovisas nedan samtliga tillgångar och skulder samt eget kapital.

Belopp i löpande pris (mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	7 109	7 362	7 880	8 226
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	691	691	691	691
SUMMA TILLGÅNGAR	7 710	8 053	8 571	8 917
EGET KAPITAL	2 770	2 746	2 992	3 139
<i>varav Årets resultat</i>	8	-23	246	147
AVSÄTTNINGAR	423	514	533	536
SKULDER	4 517	4 793	5 046	5 242
<i>varav Långfristiga skulder</i>	4 033	4 309	4 562	4 758
<i>varav Kortfristiga skulder</i>	484	484	484	484
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 710	8 053	8 571	8 917

Budget 2023 är inkl. beslut tom KF 2023-06-19

8.4 Finansiella nyckeltal

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av vissa finansiella nyckel utifrån den lagda budgeten. Därtill görs en avstämning av utvecklingen i förhållande till de finansiella målen.

Belopp i löpande pris (tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Långfristig låneskuld, koncernen, kr/invånare	80 300	84 900	88 900	89 800
Soliditet % exkl. pensionsskuld *				
Resultatet (förändring av eget kapital) som andel (%) av summan skatter och statsbidrag	0,3	-0,7	7,4	4,2
- <i>exklusive exploateringsverksamheten</i>	0,0	-4,0	0,0	2,2
Verksamhetens nettokostnader, andel (%) av skatteintäkter och generella statsbidrag	99,6	98,8	91,5	94,7
- <i>exklusive exploateringsverksamheten</i>	99,9	102,0	98,9	96,8
Verksamhetens nettokostnader exklusive exploatering, förändring i % jämfört med föregående år	8,0	7,9	1,3	2,3
Skatteintäkters och generella statsbidrags förändring i %	5,5	5,7	4,5	4,5
Finansnetto i miljoner kronor	-3,8	-62,5	-38,0	-38,0
Andelen (%) totala nettoinvesteringar och exploateringsutgifter av summan skatter och statsbidrag	18,6	15,9	20,5	14,8
Självfinansieringsgraden i %, dvs. avskrivningar och driftsresultatets andel av nettoinvesteringar och exploateringsutgifter	28,9	27,4	60,1	61,4
- <i>varav inom skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringar</i>	35,3	13,1	37,9	73,2

* Målet att kommunens soliditet minst ska uppgå till 50 procent har med anledning av införandet av internbank blivit irrelevant. Kommuninvest har genomfört en utredning, där slutsatsen är att kommuner med internbank rekommenderas att endast mäta soliditeten på kommunkoncernnivå.

En avstämning av budgeten mot kommunens finansiella mål visar att resultatmålet, exkluderande resultat inom exploateringsverksamheten, med ett överskott på 225 miljoner kronor under treårsperioden 2022-2024 ej kan utvärderas. Detta innebär att 2024 års resultat ej kommer att ingå i det finansiella resultatmålet.

Av denna plan framgår även att målet om att de taxefinansierade verksamheterna ska vara avgiftsfinansierade uppnås enligt budgeten.

Det tredje finansiella målet avser självfinansiering av investeringar. Målet är formulerat som att kommunen ska finansiera minst 60 procent av investeringarna inom skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsverksamheten. Av de finansiella nyckeltalen framgår att nivån för 2024 endast beräknas till 27,4 procent till följd av det budgeterade underskottet. Inklusive resultatutjämningsreserven kommer dock målet att uppnås, då investeringsbudgeten endast motsvarar 60% av avskrivningarna 2024.

9. Investeringar och exploateringar

9.1 Investeringsbudget 2023-2028

Föreliggande investeringsbudget omfattar tillsammans 4 355,4 miljoner kronor under åren 2023-2028. Detta inkluderar alla beslut i kommunfullmäktige till och med juni 2023 samt i samband med denna budget reviderad investeringsbudget 2024 för att landa på en nivå med 60% självfinansieringsgrad (inklusive utnyttjande av resultatutjämningsreserven). De skattefinansierade verksamheternas investeringsbudget omfattar totalt 2 630,4 miljoner kronor och de taxefinansierade 1 725,0 miljoner kronor för perioden.

Investeringsbudget 2023-2028 (mnkr)

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totalt	-680,7	-629,4	-851,0	-692,5	-734,6	-767,4
- varav skattefinansierad	-435,9	-275,0	-435,1	-331,5	-481,4	-671,5
- varav taxefinansierad	-244,8	-354,4	-415,9	-361,0	-253,2	-95,9

Investeringsbudget på projektnivå framgår av bilagorna 3-4.

Investeringsprojektet avseende Vångavallen ingår ej i sin helhet i investeringsbudgeten, då det råder osäkerhet kring projektets omfattning. Arbetet kommer att inledas under 2024 och därefter inarbetas i den ordinarie budgeten 2025.

Alla investeringsprojekt med en totalbudget om minst fem miljoner kronor, beslutas av kommunfullmäktige. Omfattningen av dessa projekt påverkar kommunens driftkostnader på lång sikt och investeringsäskanden ska därför hanteras i budgetförslaget. Nämnden ska även äska investeringsmedel för inventarier samt göra driftsäskande med anledning av eventuellt utökad lokalkostnad eller verksamhetskostnad.

För att finansiera investeringsprojekt som understiger fem miljoner kronor tilldelas kommunstyrelsen och nämnderna egna investeringsramar. Inom dessa har kommunstyrelsen och nämnderna rätt och skyldighet att göra omDispositioner mellan olika projekt. Behov av omDispositioner kan t.ex. uppkomma då ett projekt försenas.

För 2024 har, i likhet med 2023, tidigare beslutade ramar inom nämnderna reducerats för att begränsa de totala investeringarna under året till en önskvärd totalnivå.

2024 års investeringsramar (tkr)

Kommunstyrelse	-3 120
Socialnämnd	-5 360
Bildningsnämnd	-8 890
Bildningsnämnd, måltidsverksamhet	-2 150
Kultur- och fritidsnämnd	-1 000
Arbetsmarknadsnämnd	-1 000
Samhällsbyggnadsnämnd	-800
Teknisk servicenämnd, skattefinansierad	-39 580
Teknisk servicenämnd, skattefinansierad, fordonshantering	-10 400
Teknisk servicenämnd, taxefinansierad	-43 000
Summa	-115 300

9.2 Exploateringsbudget 2023-2032

Avseende exploateringsbudgeten beräknas investeringarna sammantaget till 1 337,5 miljoner kronor under dessa år.

Sedan 2006 redovisas nya exploateringsområden i en separat exploateringsredovisning skild från investeringsredovisningen. Under 2020 skedde en större förändring som påverkar hanteringen och redovisningen av exploateringsprojekten, vilken således även påverkar nu aktuell budget. Löpande kostnader och intäkter redovisas fortlöpande på driftbudgeten och påverkar kommunens ekonomiska resultat respektive år. De investeringar som görs inom exploateringsprojekten och som kommunen fortsatt ska äga, såsom gator och parker, redovisas som exploateringsinvesteringar. Dessa investeringar hanteras fortsatt som en del av exploateringsprojekten. Skälet är att exploateringsredovisningen ska visa helheten, både löpande kostnader och investeringar, inom ett sådant projekt. I nedanstående tabell avseende exploateringsbudgeten ingår endast investeringsdelarna.

Exploateringsbudget 2023-2032 (mnkr)

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029+
Totalt	-123,4	230,0	-248,4	-182,0	-219,9	-293,7	-40,1

Av bilaga 5 framgår drift- och investeringspåverkan på projektnivå inom exploateringsverksamheten.